KENNISLAND
JAARVERSLAG
2011

Colofon

Stichting Nederland Kennisland

Bezoekadres:
Keizersgracht 174
1016 DW Amsterdam

Postadres:
Postbus 2960
1000 CZ Amsterdam

t: 020 5756720
e: info@kennisland.nl

www.kennisland.nl

Amsterdam, maart 2012

CC BY-SA

Inhoudsopgave

Inleiding 4

Financiën 5

Team 6

Resultaten

- Onderwijs 7
- Overheid 9
- Erfgoed 10
- Auteursrecht 13
- Creatieve economie 15
- Cultuur 16
- Sociale innovatie 17

Inleiding

Bij alle activiteiten van Kennisland staat één ambitie voorop: Nederland slimmer maken. In veel gevallen doen we dat door projecten te creëren waarbij de eindgebruikers of professionals zelf kunnen zoeken naar hoe het anders en beter moet. Zo krijgen we de sector van binnenuit in beweging. In de cultuursector hebben we bijvoorbeeld het gesprek aangezwengeld over kunst in verbinding met de samenleving. In het onderwijs hebben we laten zien dat scholen en leraren leiding kunnen geven aan verbetering van hun werkomgeving en aan vernieuwing op basis van hun eigen ideeën. In de publieke sector hebben we een actief netwerk van professionals gecreëerd dat virtueel en fysiek samenkomt om innovaties in de publieke sector aan te jagen die er op gericht zijn het functioneren van publieke instituties te verbeteren.

We zijn nieuwe manieren aan het ontwikkelen om sociaal ondernemerschap en burgerparticipatie te bevorderen, mede door open data te promoten en nieuwe businessmodellen te ontwikkelen. En we zijn hard op weg om het fundament te bouwen voor het uitwisselen van informatie over erfgoedcollecties tussen honderden erfgoedinstellingen in heel Europa.

Daarnaast zijn we nog altijd actief op het terrein van auteursrecht en is de creatieve industrie weer helemaal terug als thema bij Kennisland sinds we betrokken zijn als privaat secretaris voor het topteam Creatieve Industrie.

2011 was een spannend jaar voor Kennisland met veel beweging en dynamiek. Oprichter Joeri van den Steenhoven nam afscheid, Chris Sigaloff en Paul Keller namen het van hem over. Behalve een nieuw bestuur, hebben we ons kantoor een opfrisbeurt gegeven. We bruisen van de ideeën voor nieuwe en lopende projecten. We verkennen bovendien nieuwe thema's en markten, dus 2012 belooft een minstens zo spannend jaar te worden.

In dit jaarverslag vind je een overzicht van de successen van 2011.

Financiën

Omzet en kosten

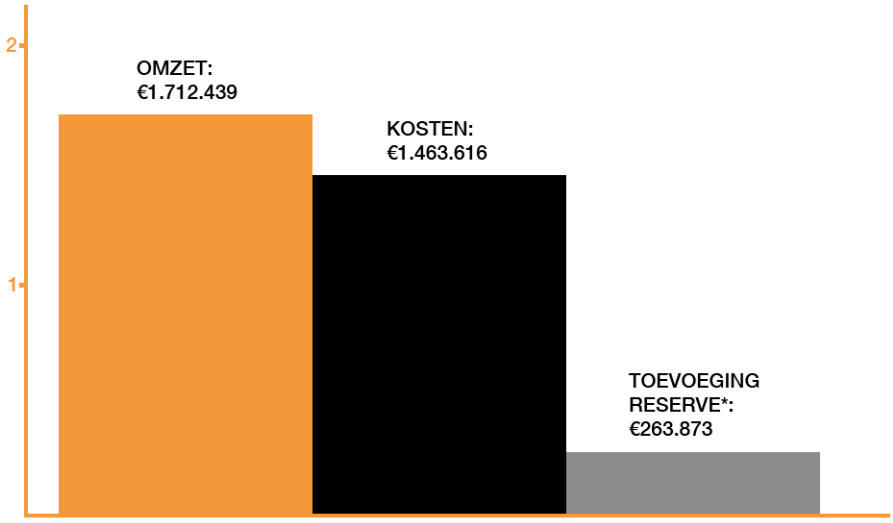

* Dit bedrag wordt toegevoegd aan de herbestemmingsreserve van de stichting en moet voor het einde van 2014 worden besteed aan activiteiten in lijn met de doelstelling van de stichting.

Omzet afkomst

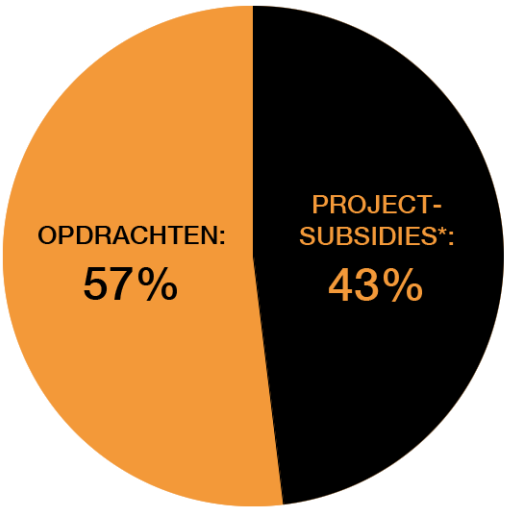

* De stichting ontvangt geen structurele subsidies. Alle omzet komt voort uit projecten en opdrachten.

Team

Vaste medewerkers

Raad van Toezicht en Bestuur

Freelancers en stagiair(e)s

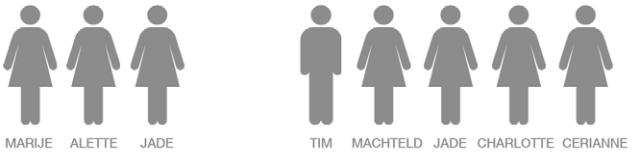

Resultaten

Onderwijs

OPZETTEN VAN INNOVATIEVE EXPERIMENTEN OP 160 SCHOLEN IN HET PO EN VO OM DE ONDERWIJSKWALITEIT EN ARBEIDSPRODUCTIVITEIT TE VERGROTEN.

Scholen die zich in 2010 inschreven voor de InnovatieImpuls Onderwijs (IIO), hebben inmiddels de eerste stappen gezet om de vijf innovatie-experimenten op hun school in te voeren. Dit spannende proces heeft als doel oplossingen te bieden voor het lerarentekort, maar laat nu al zien dat het betrekken van docenten bij onderwijsinnovatie ook allerlei andere effecten heeft: meer betrokkenheid bij het ontwerp van onderwijs en de onderwijsorganisatie, bovenschoolse collegialiteit en een netwerk van onderwijsvernieuwers. Daarnaast helpt KL (samen met IIO-partner CAOP) alle scholen met vernieuwingsvragen, of ze nu betrokken zijn bij de IIO of niet. 'Innovatiebrigades' gaan het hele land door om scholen te ondersteunen bij vragen die ze zelf formuleren en bij de eerste stappen richting verandering.

> *"Onderwijsinnovatie ontwikkeld en uitgevoerd door scholen zelf."*

VERSTERKEN VAN DE INNOVATIEKRACHT VAN HOGESCHOLEN DOOR EEN TALENTENPLATFORM TE CREËREN VOOR TALENTVOLLE LERAREN EN HET MANAGEMENT.

Ondanks dat het zwaar weer was in Hogescholenland, is er voor de Haagse Hogeschool een Talentenplaform gecreëerd voor de pioniers binnen de organisatie. Het Talentenplatform bood ruimte aan docenten om zelf aan de slag te gaan met vraagstukken die vragen om vernieuwing en actie. Ze pakten onderwerpen aan als innovatieve leeromgevingen, motiverende werkomgevingen voor docenten en visie op diversiteit. Zo werkte de hogeschool van binnenuit aan haar profilering en is er bijgedragen aan een vruchtbare bodem voor toekomstige vernieuwing en verandering.

"Leraren van de toekomst vernieuwen hun eigen opleiding van binnenuit."

EXCELLENTE STUDENTEN STIMULEREN OM DE LERARENOPLEIDING VAN DE TOEKOMST VORM TE GEVEN EN ZICH TE ONTWIKKELEN ALS VERANDERAARS.

Als je zoals Kennisland stelt dat onderwijs van binnenuit vernieuwd moet worden, dan kan je niet om de lerarenopleiding heen – hier worden immers de leraren van de toekomst opgeleid. En wat is mooier dan dat die aanstormende onderwijstalenten gaan nadenken over hun eigen opleiding? De excellente studenten van de Hogeschool Utrecht die meedoen met Expeditie 2020 denken niet alleen na, maar nemen ook de eerste stappen richting hun gedroomde opleiding. Ze plegen interventies die wijzen richting de gewenste verandering, en ze proberen hier zoveel mogelijk draagvlak voor te vinden. De studenten worden gestimuleerd om duurzame vernieuwing tot stand te brengen en continu te reflecteren op hun eigen positie als vernieuwer. Dus niet alleen 'wat is er nodig om vernieuwing tot stand te brengen?', maar ook 'welke eigenschappen moet ik als vernieuwer bezitten of ontwikkelen om mijn droom werkelijkheid te maken?'.

"Ruimte voor creativiteit draagt bij aan de diversiteit en vrijheid van het onderwijs."

LATEN ZIEN DAT DOCENTEN IN HET ONDERWIJS IN STAAT ZIJN HUN EIGEN SCHOOL VAN BINNENUIT TE VERBETEREN EN TE VERNIEUWEN. ZORGEN VOOR PROFESSIONELE RUIMTE VOOR LERAREN, EIGENAARSCHAP EN BEHOUD VAN PASSIE.

In het schooljaar 2011-2012 heeft Kennisland voor de tweede keer – met de Onderwijscoöperatie, de AOb, de VBS en het CAOP – Onderwijs Pioniers tot stand gebracht. Onderwijs Pioniers geeft leraren de ondersteuning, de ruimte en de begeleiding die ze nodig hebben bij het realiseren van ideeën over hoe ze hun werkomgeving kunnen verbeteren. Het doel is te laten zien dat leraren hun school van binnenuit kunnen verbeteren en vernieuwen, dat zij de potentie hebben om de drijvende kracht achter de vernieuwing van scholen te zijn. Topdown veranderingen inbrengen is niet nodig als leraren de ruimte krijgen om hun creativiteit te benutten. Onderwijs Pioniers 2011-2012 is succesvol afgesloten met een slotbijeenkomst waarin tien Pioniersteams hun ideeën – variërend van het herinrichten van leerwerkruimtes tot een documentairefestival als tool om professioneel te reflecteren – aan een jury hebben gepresenteerd.

Overheid

SOCIALE INNOVATIE EEN GEZICHT GEVEN IN HET OPENBAAR BESTUUR.

Kennisland vestigt haar naam als kwartiermaker voor echte sociale innovatie in het openbaar bestuur. De geldende definitie in Nederland voor sociale innovatie, een betere inzet van mensen die leidt tot een verhoogde arbeidsproductiviteit, is wat ons betreft slechts één zijde van de medaille. Veel belangrijker voor Kennisland is dat we in onze projecten laten doorklinken dat sociale innovatie gaat over het structureel willen verbeteren van de samenleving. Publieke waardecreatie moet voorop staan binnen de overheid en op een slimme manier gebeuren. We ontwikkelen projecten met de duidelijke missie om te laten zien dat publieke organisaties er niet zijn om de samenleving onder controle te houden, maar om te kijken waar ze kunnen faciliteren bij goede (burger)initiatieven. Vanuit de professional stimuleren we dit met het Slimmernetwerk.

> *"Van een controlerende overheid naar een faciliterende overheid."*

CREËREN VAN EEN ACTIEF NETWERK VAN PROFESSIONALS IN DE PUBLIEKE SECTOR DAT VIRTUEEL EN FYSIEK SAMENKOMT MET HET DOEL PUBLIEKE WAARDE TE VERGROTEN EN EEN MENTALITEITSVERANDERING BIJ AMBTENAREN TEWEEG TE BRENGEN.

Uitsluitend topdown innovatiestrategieën invoeren is voor een overheid die wil vernieuwen niet voldoende. We moeten zoeken naar instrumenten die de kennis en ervaringen van alle maatschappelijke vernieuwers - managers, professionals en burgers - beter benutten. Een flinke mentaliteitsverandering binnen alle lagen van de overheid is daarvoor nodig. Om die reden ontwierpen we samen met de Kafkabrigade en TNO een programma om het Slimmernetwerk de komende drie jaar verder te versterken en te laten groeien: 'Innoveren door professionals, versterking en groei van het Slimmernetwerk'. Inmiddels telt het netwerk bijna 2500 leden, zijn de eerste Doetanks van 2012 - de laboratoria voor vernieuwende overheidsprofessionals - van start gegaan, ontwikkelden we de Doetank Masterclass en groeit de opkomst bij de Slimmernetwerk Cafés gestaag. We kunnen rekenen op de steun van en intensieve samenwerking met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties vanuit het programma 'Beter Werken in het Openbaar Bestuur'. Daarmee hebben we een stevig fundament gelegd om het Slimmernetwerk uit te laten groeien tot het platform voor sociale innovatie bij de overheid.

> *"Een wijkagent uit Enschede die problemen rond de schuldhulpverlening oplost in Amsterdam-Noord?"*

GEMEENTEAMBTENAREN ZELF DE NIEUWE ROL VAN DE GEMEENTE TEN OPZICHTE VAN HAAR BURGERS LATEN VORMGEVEN.

Kennisland werkte samen met de gemeente Purmerend aan een doorbraak. De gemeente wilde slimmer werken en een andere rol vervullen in haar omgeving. Uit leidinggevenden en wethouders zijn tijdelijke multidisciplinaire teams samengesteld die werkten aan prangende kwesties als wijkontwikkeling, ketensamenwerking, digitalisering en bezuinigingen. Een belangrijke succesfactor was dat de kwesties zelf centraal stonden, niet de posities of functies van individuen. Daarnaast werden teams uitgedaagd letterlijk de straat op te gaan om het 'buiten' naar 'binnen' te brengen. De uitkomst is dat er veel innovatieve ideeën zijn ontstaan en er nieuwe relaties gelegd zijn met burgers, maatschappelijke organisaties en ondernemers. De doorbraak werd ondersteund met een leerplatform waar thema's als leiderschap, samenwerking, verandermanagement en de organisatiecultuur op de agenda stonden.

Erfgoed

NOSTALGIE IN BEELD EN MUZIEK OP INNOVATIEVE WIJZE TOEGANKELIJK MAKEN VOOR GROOT PUBLIEK.

Een belangrijke opbrengst van de massadigitalisering van audiovisueel erfgoed is volgens Kennisland de mogelijkheid om eenvoudig een breed publiek op vernieuwende manieren in aanraking te brengen met het eigen verleden. Dat is leerzaam, leuk en – met innovatief gebruik van technologie – niet eens zo moeilijk. In het kader van Beelden voor de Toekomst werkte Kennisland bijvoorbeeld aan een interactieve tijdlijn van 60 jaar Nederlandse televisiegeschiedenis. Daarmee konden tot nu toe 30 duizend bezoekers de hoogte- en dieptepunten opnieuw beleven en in perspectief zien. De technologie maakte het mogelijk dat de tijdlijn op diverse (externe) websites geplaatst kon worden, zoals die van de NPO over de tv-canon. Daarnaast kwam er een collectiewebsite over 'Ja zuster, nee zuster' van Annie M.G. Schmidt. Van de studio-opnamen daarvan werd altijd gedacht dat ze verloren gegaan zijn, maar er werd toch nog een opname teruggevonden. Dit zijn voorbeelden van geslaagde kleinschalige innovatieprojecten die laten zien hoe met audiovisueel erfgoed de Nederlandse film- en televisiegeschiedenis de aandacht van een breed publiek kan trekken.

> *"De deur naar Rusthuis Klivia is na ruim 40 jaar weer geopend."*

EXPERTS BIJEENBRENGEN RONDOM HET GEBRUIK VAN AUDIOVISUEEL ERFGOED IN DE LES EN ZO BOUWEN AAN EEN NETWERK VAN RELEVANTE STAKEHOLDERS OM HET POTENTIEEL VAN AUDIOVISUEEL MATERIAAL IN HET ONDERWIJS BETER TE BENUTTEN.

Diverse onderzoeken tonen aan dat het gebruik van audiovisueel materiaal in het onderwijs een belangrijke bijdrage levert aan de didactische ontwikkeling van leerlingen. Alle leerlingen die nu het basis- of voortgezet onderwijs volgen, zijn opgegroeid als 'digital natives', in het digitale tijdperk. Deze leerlingen consumeren informatie op een heel andere manier dan vroeger: minder via boeken, steeds meer digitaal en online. Kennisland vindt dat er in het Nederlandse onderwijs te weinig wordt ingespeeld op deze ontwikkelingen. De meeste scholen houden vast aan analoge lesmethodes. Digitale middelen worden wel gebruikt, maar vaak als verlengstuk van het traditionele lesgeven. Veel docenten vinden het lastig om op eenvoudige wijze toegang te krijgen tot interessant audiovisueel materiaal. Kennisland wil het gebruik van audiovisueel materiaal in de les bevorderen en stimuleren. Daarom organiseerde Kennisland vanuit het project Beelden voor de Toekomst een expertsessie over dit onderwerp. Inmiddels zitten een aantal belangrijke spelers met elkaar aan tafel om samen volgende stappen te zetten en hindernissen weg te nemen.

SAMENWERKING TUSSEN WIKIMEDIA EN DE ERFGOEDSECTOR VERSTERKEN DOOR MIDDEL VAN EEN BOOTCAMP, HACKATHON EN DEBAT.

In 2011 heeft Kennisland op enkele punten structureel samengewerkt met Wikimedia Nederland om de doelstelling 'wereldwijd vrije kennis bijeenbrengen en verspreiden' te realiseren. Wikimedia vierde in 2011 haar tiende verjaardag. Kennisland heeft in het kader van Beelden voor de Toekomst de viering georganiseerd met een bootcamp, hackathon en debat. Tijdens de hackathon werden Wikipedia-softwareontwikkelaars bij elkaar gebracht om te werken aan de technische infrastructuur van Wikipedia. In de bootcamp werd een groep erfgoedspecialisten getraind in het schrijven en bijhouden van Wikipedia-artikelen. Tijdens het debat werd de rol van Wikipedia in de erfgoedsector benadrukt.

> *"De markt op? Dat is toch niet de taak van het museum!?"*

DUURZAAMHEID IN DE SOFTWARE-INFRASTRUCTUUR VAN HET NEDERLANDSE ERFGOED EEN STAP DICHTERBIJ BRENGEN VIA BUSINESSMODELINNOVATIE.

Werken aan businessmodelinnovatie in de erfgoedwereld is werken aan een cultuuromslag. Vanaf de zomer van 2011 trokken Kennisland en Stichting DEN samen op bij het ontwerpen van een businessmodel voor digitale

erfgoedtools. Het programma CATCHPlus benaderde Kennisland en DEN als experts op het gebied van businessmodelinnovatie in het erfgoed. CATCHPlus loopt in 2012 af en de softwaretools uit het project (variërend van software voor handschriftherkenning tot spraakherkenning) moeten dan op eigen kracht verder. Een ambitieuze opgave. Kennisland en DEN spraken met alle betrokkenen. Er werden verschillende scenario's uitgetekend, waarvan er één daadwerkelijk gerealiseerd wordt in 2012.

"De waarde van metadata neemt toe als deze zonder restricties hergebruikt mag worden."

ONTWERPEN VAN HET FUNDAMENT VOOR HET UITWISSELEN VAN INFORMATIE OVER ERFGOEDCOLLECTIES TUSSEN HONDERDEN ERFGOEDINSTELLINGEN IN HEEL EUROPA.

In september lanceerde Europeana haar nieuwe Licensing Framework. Hiermee heeft Europeana voor het eerst een coherent licentieraamwerk dat de samenwerking onderbouwt tussen de meer dan 400 Europese erfgoedinstellingen die aan Europeana bijdragen. Kennisland ontwikkelde het Europeana Licensing Framework in nauwe samenwerking met het Instituut voor informatierecht, de Nationale Bibliotheek van Luxemburg en de Europeana Foundation. De kern van het Licensing Framework is de overtuiging dat metadata met betrekking tot gedigitaliseerd cultureel erfgoed de meeste waarde heeft als deze zonder beperkingen gedeeld wordt. Op basis van dit inzicht bevat het raamwerk bepalingen die zeker stellen dat alle door Europeana gepubliceerde metadata zonder restricties hergebruikt mogen worden. Met het in kracht treden van het raamwerk in de zomer van 2012 wordt Europeana in staat gesteld om metadata bij zo'n 25 miljoen objecten uit heel Europa voor hergebruik aan te bieden. Kennisland heeft hiermee een belangrijke bijdrage aan het realiseren van een van de strategische doelen van Europeana geleverd.

Auteursrecht

VOOR HET EERST IN BEELD BRENGEN VAN DE VOLLEDIGE COMPLEXITEIT VAN AUTEURSRECHTELIJKE BESCHERMING VOOR HEEL EUROPA EN EEN UNIEK SYSTEEM ONTWIKKELEN OM DE AUTEURSRECHTELIJKE STATUS VAN WERKEN TE BEPALEN.

Europa streeft via Europese richtlijnen naar harmonisering van het auteursrecht. Hierdoor zou er een interne markt voor intellectueel eigendom moeten ontstaan. Echter, door verschillende interpretaties van deze richtlijnen is harmonisering niet succesvol gebleken. Kennisland heeft samen met het Instituut voor Informatierecht twee jaar gewerkt aan de vraag wanneer een

auteursrechtelijk beschermd werk rechtenvrij is in Europa. Bij succesvolle harmonisering zouden wij deze vraag niet per land hoeven te stellen. De website OutOfCopyright.eu is het resultaat van dit onderzoek. 30 calculators helpen gebruikers te bepalen of een werk wel of niet auteursrechtelijk beschermd is in de Europese Unie, Noorwegen, IJsland en Zwitserland. De calculatieve grootschalige benadering is uniek in de wereld.

> *"In de digitale omgeving is het auteursrecht in feite ons innovatiebeleid, en daarom moet het auteursrecht flexibeler worden."*

OVERHANDIGEN VAN VEERTIEN AANBEVELINGEN VOOR EEN KRACHTIG PUBLIEK DOMEIN AAN NEELIE KROES.

In juni overhandigde Paul Keller een set van veertien ansichtkaarten aan Eurocommissaris Neelie Kroes met veertien beleidsaanbevelingen voor het versterken van het digitale publieke domein. De beleidsaanbevelingen zijn een van de uitkomsten van het COMMUNIA-netwerk waarin Kennisland sinds 2008 participeert. De beleidsaanbevelingen zijn een reactie op de alomvattende greep van het auteursrecht en wijzen op manieren om het auteursrecht en daarmee de basis van de digitale economie flexibeler te maken. Gebaseerd op de COMMUNIA-beleidsaanbevelingen heeft Kennisland zich in 2011 in Brussel en Den Haag sterk gemaakt voor onder meer een werkbare regeling voor het gebruik van verweesde werken. Bekijk de ansichtkaarten (PDF).

> *"1 bezichtiging op de beeldbank staat gelijk aan 17.000 bezichtigingen op Wikipedia."*

BEWIJZEN DAT OPENSTELLEN VAN MEDIA EN DATA SIGNIFICANTE GEVOLGEN HEEFT VOOR HET GEBRUIK VAN MATERIAAL.

Materiaal onder open licenties delen leidt tot meer hergebruik en zichtbaarheid van het materiaal. Althans, dat is de stelling. Er is weinig kwantitatief bewijs voor deze stelling. Het Nationaal Archief stelde ruim duizend portretten van Nederlandse politici beschikbaar aan Wikipedia en Kennisland kreeg toegang tot de bezoekersaantallen van de websites. In twee rapporten kwam naar voren hoeveel waarde een foto heeft onder een open licentie: een enkele bezichtiging op de beeldbank van het nationaal archief staat gelijk aan ongeveer 17.000 bezichtigingen op Wikipedia. Daarnaast worden de afbeeldingen ook op veel andere sites gebruikt. Open beschikbaar stellen van content heeft dus significante gevolgen voor het gebruik van het materiaal.

BUNDELEN VAN DE DISCUSSIE OVER ERFGOED, WIKIPEDIA EN CREATIVE COMMONS IN EEN BIJZONDERE PUBLICATIE.

Voor het succesvolle project WikiLovesArt/NL openden 46 Nederlandse musea in 2009 hun deuren voor (amateur)fotografen. Het doel van het project was om Wikipedia te verrijken met vrij beschikbare beelden van Nederlandse kunstobjecten. Het resultaat van dit project is nu ook terug te zien in de prachtig vormgegeven publicatie: Wiki Loves Art. In 256 pagina's beeld en tekst krijgt de lezer een terugblik op het project. Kennisland wil met deze publicatie musea aanmoedigen dit werk voort te zetten en eraan bij te dragen dat het materiaal dat zij in beheer hebben vrij beschikbaar komt voor delen en hergebruik in nieuw creatief werk. De publicatie is tijdens het Museumcongres in oktober uitgedeeld aan alle congresdeelnemers.

ERFGOEDINSTELLINGEN MET ÉÉN STEM LATEN SPREKEN OP HET TERREIN VAN AUTEURSRECHT.

In november vond bij Kennisland de oprichtingsvergadering van de werkgroep Auteursrecht van Nederlandse Erfgoedinstellingen plaats. Deze werkgroep is op initiatief van Kennisland en de Koninklijke Bibliotheek tot stand gekomen en heeft twee doelstellingen: het uitwisselen van kennis over auteursrechtelijk vraagstukken tussen Nederlandse erfgoedinstellingen en het coördineren en uitdragen van gezamenlijke standpunten van Nederlandse erfgoedinstellingen in Den Haag en Brussel. Erfgoedinstellingen zien zich steeds meer met auteursrechtelijke vraagstellingen geconfronteerd en waren tot nu toe anders dan veel andere belanghebbenden op dit terrein zeer slecht georganiseerd. De werkgroep moet hierin verandering brengen zodat de specifieke belangen van erfgoedinstellingen meer weerslag in de discussies rond auteursrechtelijke onderwerpen vinden.

Creatieve economie

HET VOORMALIG SLEUTELGEBIED CREATIEVE INDUSTRIE TERUG OP DE POLITIEKE AGENDA IN DEN HAAG ZETTEN.

Even dacht Kennisland in 2010 dat de creatieve sector definitief had afgedaan. In 2011 stond de sector opeens weer in de voorhoede van het Nederlandse bedrijvenbeleid. Met Victor van der Chijs (Raad van Toezicht Kennisland) als boegbeeld van het Topteam Creatieve Industrie en Martijn Arnoldus als privaat secretaris van het Topteam kon Kennisland in 2011 toch verder met een belangrijke sector voor de kenniseconomie. Allerlei lijnen en initiatieven uit voorgaande jaren kwamen in 2011 ineens bij elkaar. Kennisland redigeerde de agenda van het Topteam die in 2011 verscheen en die in 2012 voor een belangrijk deel wordt uitgevoerd. Met enige scepsis ontvangen stond de creatieve industrie eind 2011 als serieuze topsector op het netvlies bij bestuurders in de private en publieke sector.

> *"Die gele kaart was toen al onterecht. Maar de sector had niet de organisatiekracht om een hard tegengeluid te laten horen."*

TOPONDERZOEK EN EINDELIJK SAMENWERKING IN EEN VERSNIPPERDE SECTOR.

De creatieve industrie kreeg een paar jaar geleden nog geel vanuit Den Haag. Met zelforganisatie in de sector was het zo slecht gesteld dat niemand de sector ook maar ergens op kon aanspreken. Kennisland maakt al jaren werk van meer en betere organisatie in de creatieve sector, zonder dat de eigenheid van de sector eronder lijdt. In heel 2011 mocht Kennisland dicht op het vuur zitten via de privaat secretaris van het Topteam Creatieve Industrie. In die positie werkte Kennisland actief mee aan wat eindelijk een succesvolle poging lijkt te worden om de creatieve sector als serieuze speler in het Nederlandse bedrijfsleven te positioneren. De eerste winst haalde de sector in december met het opleveren van een ambitieuze kennis- en innovatieagenda voor de gehele creatieve industrie. Kennisland speelde een actieve rol in de realisatie van die agenda.

Cultuur

AANZWENGELEN VAN EEN GESPREK OVER KUNST IN VERBINDING MET DE SAMENLEVING EN DE CULTURELE SECTOR IN BEWEGING BRENGEN.

"In de kunstwereld bestaat veel verborgen kennis rond het maakproces van de kunst. Dat is een potentieel met een toenemende vitale maatschappelijke betekenis." Een belangrijk deel van de gesubsidieerde cultuursector dreigt met de omslag in het cultuurbeleid vanaf 2013 in grote moeilijkheden te komen. In de gesprekken, bijeenkomsten en activiteiten van het kennisprogramma dat Kennisland in 2011 samen met De Baak en Mediamatic uitvoerde met ondersteuning van het ministerie van OCW was dit het gespreksonderwerp. Waar staan we nu eigenlijk? Kennisland organiseerde de conferentie 'In Verbinding' waar het gesprek hierover aangezwengeld werd. Er werden verschillende perspectieven verkend, bijzondere praktijkvoorbeelden besproken en er werd stilgestaan bij hoe kennis en innovatie hierover georganiseerd kunnen worden. Naar aanleiding hiervan schreven Kennisland en De Baak de 'In Verbinding - Een gesprek over kunst in verbinding met de samenleving'.

> *"Hoe kunnen we onze achterban meer betrekken bij wat we doen en kunnen we op basis daarvan alternatieve financiële ondersteuning organiseren?"*

ONDERSTEUNEN VAN EEN KOPGROEP VAN CULTUURPROFESSIONALS BIJ HET UITDENKEN VAN INNOVATIEVE PROJECTEN EN KENNIS DELEN OVER VERSCHILLENDE VORMEN VAN SAMENWERKING VOOR CULTURELE INSTELLINGEN.

De urgentie voor culturele instellingen om te vernieuwen en zich te verbinden met de samenleving is groot. Maar hoe doe je dat? Kennisland en De Baak sloegen de handen ineen en organiseerden met ondersteuning van het ministerie van OCW samen de Academie voor Culturele Vernieuwers. Veertien leidinggevenden uit de culturele sector gingen aan de slag met het ontdekken, onderzoeken, ontwikkelen en uitproberen van innovatieve concepten. Thema's waren publiek, alternatieve inkomsten en organisatieverandering. De concepten werden tijdens de conferentie 'In Verbinding' gepresenteerd.

Sociale innovatie

SOCIALE INNOVATIE EN CIVIL SOCIETY HOGER OP DE AGENDA ZETTEN IN NEDERLAND EN EUROPA DOOR LEZINGEN EN PUBLICATIES.

Sociale innovatie is een wereldwijd fenomeen. Je komt het tegen in alle lagen van de publieke en private sector. Er is een noodzaak ontstaan om te zoeken naar alternatieve, duurzame innovatiestrategieën. Strategieën die zich richten op maatschappelijke waardecreatie, kennis, creativiteit, samenwerking en daarmee een doorbraak kunnen betekenen voor vastgeroeste verhoudingen in onze samenleving. Het is dan ook niet verwonderlijk dat sociale innovatie juist nu een steeds belangrijkere rol krijgt in de beleidsvorming en in de praktijk van verschillende overheden, bedrijven en organisaties. Kennisland krijgt steeds meer erkenning als belangrijke speler op dit terrein.

> *"Sociale innovatie voor een sterke, sociale en innovatieve samenleving."*

WERKEN AAN VIJF MAATSCHAPPELIJKE UITDAGINGEN IN AMSTERDAM DOOR EEN GROEP INTERNATIONALE 'CHANGE AGENTS'.

In 2011 heeft Kennisland voor de tweede keer de Kennisland Social Innovation Safari georganiseerd, met als centrale vraag: hoe maken we Nederland in één week slimmer? Dertig deelnemers met verschillende nationaliteiten, leeftijden en expertises werkten een week lang aan complexe sociale vraagstukken. Kennisland ondersteunde ze daarbij met de Kennisland-methode: grote ideeën waarmaken door met kleine stappen te beginnen en interventies te ontwerpen die de eerste aanzet naar verandering zijn; een continu leerproces door te denken én te doen! Er werd met groot enthousiasme hard gewerkt aan vraagstukken ingediend door Stichting DOEN, Gemeente Amsterdam, Stedelijk Museum, ABC Onderwijsadviseurs en Stichting Netwerk Democratie.

BIJDRAGEN AAN HET AANPAKKEN VAN ZES MAATSCHAPPELIJKE VRAAGSTUKKEN IN NAPELS.

Napels is niet alleen de stad van het vuil, het is ook de stad van de eerste sociale innovatie-competitie. In tijden van economische onzekerheid en grote sociale problemen zijn nieuwe manieren van innovatie noodzakelijk. Daarom startte Euclid Network de Sociale Innovation Competition. Chris Sigaloff was jurylid en begeleidde de winnaars die samen met zes lokale organisaties op zoek gingen naar nieuwe oplossingen voor zes maatschappelijke problemen.

Meer weten over Kennisland?

Kijk op www.kennisland.nl
en schrijf je in op de nieuwsbrief